

L'accés obert i el PDI i grups de recerca de la UAB

Biblioteca de Comunicació i Hemeroteca General
Novembre 2012

Accés obert a la informació científica

- Camins, avantatges i obstacles
- Marc legal
- Què, on i com publicar en obert?
- Cap a on anem

Accés a la informació científica sense barreres

Camins de l'accés obert

- Publicació en una **revista d'accés obert**:
[Anàlisi: quaderns de comunicació i cultura](#)
- Dipòsit de documents en un **repositori**:
[Rich Internet Applications \(RIA\) y Accesibilidad Web](#)
- Sistema **híbrid**: [Springer open choice](#)

Repositoris d'accés obert

Van començar fa 20 anys sent temàtics. Alguns exemples de repositoris

[DDD](#): *Dipòsit Digital de Documents de la UAB*

[ReDi](#): *Servei de Revistes Digitals UAB* (aquestes revistes van al DDD)

[Redes](#): *revista hispana para el análisis de la redes sociales*

Dipòsits consorciats:

- [RACO](#): *Revistes Catalanes amb Accés Obert*
- [TDX](#): *Tesis doctorals en Xarxa*
- [RECERCAT](#): *Dipòsit de Recerca de Catalunya*

Dipòsits internacionals:

- [DOAJ](#): *Directory of open access journals. Multidisciplinar*
- [SSOAR](#): *Social Science Open Access Repository*

Exemples de publicacions fruit de la docència i la recerca al DDD

- Llibre: [Experiències docents innovadores de la UAB en ciències socials i ciències humanes](#)
- Capítol de llibre: [Publiradio.net: aplicatiu per a la creació de publicitat radiofònica en el marc de l'EEES](#)
- Vídeo: [Produccions de la Facultat Ciències de la Comunicació](#)
- Treball final de màster: [La publicidad en internet](#)
- Pòster: [Atención y reactancia de la sobreimpresión publicitaria](#)

Condicions legals per a l'autoarxiu

- [Sherpa-Romeo](#): Polítiques de copyright de les editorials, sobretot estrangeres i autoarxiu. (*International Journal of Advertising*, Sage Publications)
- [Dulcinea](#): Polítiques editorials de drets patrimonials i permisos d'autoarxiu de les revistes científiques i vigents espanyoles. (*Comunicación y sociedad, Creatividad y sociedad*)
- [Héloïse](#): Polítiques editorials en matèria d'autoarxiu de revistes sobretot franceses (*Documentaliste-Sciences de l'information*)

Els frens

- Drets d'autor
- Pensar que les revistes d'accés obert no tenen factor d'impacte
- Pensar també que no tenen procés de revisió ('peer review')
- Por al plagi
- Desconeixement de l'existència del dipòsit i del procediment
- Perdre temps

Els avantatges

- Augment de la visibilitat
- Entorn informàtic estable
- Plataforma per allotjar documents inèdits
- URL fixa
- Descripció normalitzada i intercanviable
- Cerca a text complet
- Agrupament de la producció científica pròpia en text complet
- Beneficis per la comunitat científica
- Estadístiques personalitzades

MARC LEGAL

Ley 14/2011, de 1 de junio, de la Ciencia, la Tecnología y la Innovación

Artículo 37. Difusión en acceso abierto

1. Los agentes públicos del Sistema Español de Ciencia, Tecnología e Innovación **impulsarán el desarrollo de repositorios**, propios o compartidos, de **acceso abierto a las publicaciones de su personal de investigación**, y establecerán sistemas que permitan conectarlos con iniciativas similares de ámbito nacional e internacional.
2. **El personal de investigación** cuya actividad investigadora esté financiada mayoritariamente con fondos de los Presupuestos Generales del Estado **hará pública una versión digital de la versión final** de los contenidos que le hayan sido aceptados para publicación en publicaciones de investigación seriadas o periódicas, tan pronto como resulte posible, pero **no más tarde de doce meses** después de la fecha oficial de publicación.

3. **La versión electrónica se hará pública** en repositorios de acceso abierto reconocidos en el campo de conocimiento en el que se ha desarrollado la investigación, o **en repositorios institucionales** de acceso abierto.

4. **La versión electrónica pública podrá ser empleada** por las Administraciones Públicas **en sus procesos de evaluación.**

5. El Ministerio de Ciencia e Innovación facilitará el acceso centralizado a los repositorios, y **su conexión con iniciativas similares nacionales e internacionales.**

6. Lo anterior se entiende **sin perjuicio de los acuerdos** en virtud de los cuales se hayan podido atribuir o transferir a terceros los derechos sobre las publicaciones, y no será de aplicación cuando los derechos sobre los resultados de la actividad de investigación, desarrollo e innovación sean susceptibles de protección.

7è programa marc de la CE (FP7)

- 2008: Programa pilot [Open Access in FP7](#)
- Dipositar els articles en un dipòsit d'accés obert
- Temps d'espera (embargament): 6 o 12 mesos
- Condicionar els acords de publicació: addendes

Contractes de publicació

- Fer compatible amb l'accés obert
- No sempre cal cedir els drets d'explotació a tercers en exclusiva
- Afegir addendes als contractes:

[Science Commons \(CC\)](#)

[Model amendment to publishing agreement \(Open access in FP7\)](#)

Reial decret 99/2011, de 28 de gener, pel qual es regulen els ensenyaments oficials de doctorat

Article 14

5. Una vegada aprovada la tesi doctoral, la universitat s'ha d'ocupar del seu arxivament en format electrònic obert en un repositori institucional ...

Política institucional d'accés obert

Aprovada pel Consell de Govern el 25/4/2012, acord 46/2012

Pel que fa al PDI:

“El personal docent i investigador (PDI) de la Universitat Autònoma de Barcelona dipositarà les seves publicacions acadèmiques i científiques (articles de revista, tesis, ponències, comunicacions, documents científicotècnics, llibres, etc.) en el Dipòsit Digital de Documents de la UAB (DDD), <http://ddd.uab.cat> .”

Es tindran en compte, si s'escau, **les condicions establertes per les editorials** en relació amb l'arxiu de documents en dipòsits digitals d'accés obert. Si aquestes condicions no permeten l'accés lliure a la publicació completa, aquesta s'hi inclourà de forma restringida i només es permetrà l'accés al resum o a les metadades completes que la descriuen, segons sigui possible en cada cas.

L'arxiu dels documents es persegueix que pugui dur-se a terme tot just després de la publicació i en qualsevol cas **en un termini no superior als sis mesos**. “

Pel que fa als estudiants:

“Els alumnes de doctorat de la UAB han de dipositar al dipòsit digital la seva **tesi doctoral**, també en un termini no superior als sis mesos des de la seva aprovació, tal i com estableix el Reial Decret 99/2011, de 28 de gener, que regula els ensenyaments oficials del doctorat. Així mateix, els doctorands i els estudiants han de dipositar els seus **treballs de doctorat, màster o fi de carrera** al dipòsit digital”.

Recomanacions i estudis:

- **Recomendación de la Comisión de 17 de julio de 2012 relativa al acceso a la información científica y su preservación** (Diario Oficial de la Unión Europea 21.7.2012)
- **Consell Interuniversitari de Catalunya (CIC)** marca un horitzó en el que preveu haver de publicar en obert per poder acreditar-se
- David W. Lewis, **[“The inevitability of open access”](#)** in *College and Research Libraries*. Vol. 73, nr. 5 p. 493-506. September 2012

QUÈ, ON I COM
PUBLICAR EN
OBERT?

Què i on? Tota la producció científica al DDD

dipòsit digital
de documents de la UAB

visitant :: identificació

Servei de Biblioteques | Sobre el DDD | Ajuda | **Català** | English | Español

Pàgina inicial

Cercar en 88,009 registres per:

qualsevol camp ▾ CERCA LLISTA

Consells de cerca :: Cerca avançada

Limitar per col·lecció:

- Materials de curs** (36,106)
Exàmens (5,502) Guies de l'estudiant (18) Programes de curs (Guies docents) (30,504)
Recursos docents (82)
- Llibres i col·leccions** (2,115)
Llibres (1,849) Capítols de llibres (89) Documents institucionals (51) Guies de Biblioteques UAB (104) Guions de ràdio (22)
- Documents de recerca** (6,880)
Estudis (541) Patents (73) Prepublicacions (450) Tesis doctorals (2,883) Treballs de recerca i projectes de final de carrera (1,958) Working papers (975)

Enfocat a:

- Material de curs UAB** (36,106)
Exàmens (5,502) Guies de l'estudiant (18) Programes de curs (Guies docents) (30,504)
Recursos docents (82)
- Llibres i col·leccions de la UAB** (293)
Llibres de la UAB (49) Capítols de llibres de la UAB (89) Documents institucionals de la UAB (51) Guies de Biblioteques UAB (104)
- Documents de recerca de la UAB** (6,799)
Estudis de la UAB (541) Prepublicacions de la UAB (450) Tesis doctorals de la UAB (2,875)
Treballs de recerca i projectes de final de carrera de la UAB (1,958) Working papers de la UAB (975)

ddd.uab.cat

1r d'Espanya, 4t d'Europa i 10è del món

RANKING WEB DE REPOSITORIOS

Universidades

Hospitales

Escuelas de Negocios

Centros de Investigación

BUSCAR

INICIO

AMÉRICA DEL NORTE

LATINOAMÉRICA

EUROPA

ASIA

ÁFRICA

M. ÁRABE

OCEANÍA

POR ZONAS

TOP INSTITUCIONALES

TOP PORTALES

[Inicio](#) » Europa

Acerca de Nosotros

- [Acerca de Nosotros](#)
- [Contacta con Nosotros](#)

Acerca del Ranking

- [Metodología](#)
- [Objetivos](#)

Recursos

- [Buenas prácticas.](#)
- [Enlaces](#)

Europa

ranking	World Rank ▲	Instituto	Country	Tamaño	Visibilidad	Files Rich	scholar
1	6	UK PubMed Central		3	11	39	6
2	8	CERN Document Server		17	10	6	18
3	9	HAL Institut National de Recherche en Informatique et en Automatique Archive Ouverte		65	14	7	16
4	10	(1) Universitat Autònoma de Barcelona Dipòsit Digital de Documents		38	24	12	14
5	12	Universiteit Utrecht Iqitur Archive		412	22	11	10
6	13	HAL Sciences de l'Homme et de la Société		87	13	82	21

Font: <http://repositories.webometrics.info> del CSIC. Juliol 2012.

Total: 1.522 repositoris.

Com es pot publicar al DDD?

Llicències Creative Commons

 Reconeixement (Attribution): En qualsevol explotació de l'obra autoritzada per la llicència caldrà reconèixer l'autoria.

 No Comercial (Non commercial): L'explotació de l'obra queda limitada a usos no comercials.

 Sense Obres Derivades (No Derivate Works): L'autorització per explotar l'obra no inclou la transformació per crear una obra derivada.

 Compartir Igual (Share alike): L'explotació autoritzada inclou la creació d'obres derivades sempre que mantinguin la mateixa llicència en ser divulgades.

Procediment: Rol de la Biblioteca i rol de l'autor

- **El Servei de Biblioteques** és el responsable de la difusió, promoció i captació de continguts per al DDD. **Les biblioteques** donen suport al PDI en la publicació al DDD
- **Els autors** han de lliurar a la seva biblioteca el [formulari d'autorització](#) juntament amb el document. A partir del 2013 hi haurà autoarxiu

CAP A ON ANEM?

- Enllaçar els documents des del Campus virtual

- Facilitar el text complet de les publicacions ressenyades al vostre CVN (Fènix)

UAB

PRODUCCIÓ CIENTÍFICA

- Donar cabuda a tots els materials que tinguin pàgines web hostatjades a la UAB

- Autoarxiu - 2013

L'èxit de veritat...

... és aconseguir que el dipòsit sigui utilitzat per professors, alumnes i autors, amb contribucions i amb la utilització dels materials per aconseguir una millora en l'aprenentatge i la investigació.

Moltes gràcies!

Contacte:

Carme Besson

Gestora de Suport a la Docència i la Recerca

Correu-e: carme.besson@uab.cat

Biblioteca de Comunicació i Hemeroteca (UAB)